

at: <http://dis.ru/library/detail.php?ID=22449> (access date April 12, 2016).

2. Yankovyi, O.H. (2013), *Konkurentospromozhnist pidpriemstva: otsinka rivnia ta napriamy pidvyshchennia* [Competitiveness of the enterprise: assessment of the level and directions for increasing], monograph, Atlant, Odesa, Ukraine.

3. Lahovska, O.A. (2012), *Oblikovo-analitychne zabezpechennia vartisno-orientovanoho upravlinnia: teoriia ta metodolohiia* [Accounting and analytical support value-based management: Theory and Methodology], monograph, ZhDTU, Zhytomyr, Ukraine.

4. Lukyanova, V.V. (2007), *Diahnostyka ryzyku diialnosti pidpriemstva* [Diagnostics of risk in of the enterprise activity], PP Kovalskyi, Khmelnytskyi, Ukraine.

5. Maliarets, L.M. and Shtereveria, A.V. (2008), *Zbalansovana systema pokaznykiv v otsyntsi diialnosti pidpriemstva* [The Balanced Scorecard in enterprise activities evaluation], scientific report, KhNEU, Kharkiv, Ukraine.

6. Osadcha, O.O. (2015), "Accounting and information support business activities: functional and methodical approach at the present stage of economic transformation", *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, iss. 2 (32), pp. 251-260.

7. Peretiatko, A.Iu. (2006), "Current approaches to assessing the financial and economic activity as the basis of effective management", *Ekonomika, finansy, pravo*, no. 11, pp. 19-22.

8. Polieshchuk, I.F. and Bilous, I.D. (2014), "Analysis of financial and economic activity as the basis of the effective operation of the business", available at: <http://intkonf.org/kpedn-poleschuk-if-bilous-i-d-analiz-finansovo-gospodarskoyi-diyalnosti-yak-osnova-efektivnogo-funktsionuvannya-pidpriemstva/> (access date April 12, 2016).

9. Hindle, T. (2002), *Pocket finance*, Profile Books Ltd, London, United Kingdom, pp. 76-77.

10. Sercovich, F. (2003), "Policy benchmarking in the developing countries and the economies in transition: principles and practice", UNIDO, January, pp. 372-391.

Рецензент: д.е.н., професор Житомирського
державного технологічного університету І.В. Жиглей

УДК 657.1:658

Кузь В.І.,
к.е.н., доцент кафедри обліку,
аудиту і економічного аналізу
Буковинський державний фінансово-економічний університет

КОНЦЕПЦІЯ СТРАТЕГІЧНОГО ОБЛІКУ

Kuz V.I.,
cand.sc.(econ.), assistant professor of accounting,
audit and economic analysis department
Bukovyna State University of Finance and Economics

CONCEPT OF STRATEGIC ACCOUNTING

Постановка проблеми. Важливим аспектом в управлінні фінансово-господарською діяльністю підприємства є орієнтація на досягнення стратегічних цілей. Використання елементів стратегічного управління в управлінських процесах на підприємстві покликане забезпечити досягнення або ж збереження конкурентних переваг функціонування підприємства, підвищення прибутковості його діяльності, а також виконання інших визначених стратегічних завдань розвитку. Прийняття ефективних управлінських рішень, орієнтованих на досягнення стратегічних цілей, зумовлює розширення меж інформаційної системи підприємства, що передбачає оцінку та врахування тенденцій розвитку зовнішнього середовища. Реалізація функцій стратегічного управління потребує формування якісно нової інформаційної бази, відходу від розгляду системи бухгалтерського обліку як єдиного джерела інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень. Удосконалення інформаційної системи управління слід розглядати в контексті еволюційного розвитку бухгалтерського обліку, що на даному етапі вимагає ідентифікації підсистеми стратегічного обліку, визначення концептуальних підходів до її функціонування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання концептуальних підходів до розвитку бухгалтерського обліку, виокремлення в них положень щодо формування інформаційного забезпечення стратегічного управління є дуже важливими та знаходяться в центрі уваги таких багатьох вчених, як: Т.В. Бочуля [1], С.Ф. Голов [2], Т.В. Давидюк [3], М. Добія [4], В.М. Жук [5], С.А. Кузнєцова [7], В.А. Кулик [8], С.Ф. Легенчук [9], Н.М. Малюга [10; 11], Л.М. Малярець [12], В. Моссаковський [13], А.А. Пилипенко [14], М.С. Пушкар [15], А.В. Шайкан [16], І.Й. Яремко [17]. У

своїх дослідженнях вчені декларують власне бачення на розвиток бухгалтерського обліку, проте спільною позицією є констатація факту необхідності побудови інформаційного забезпечення системи управління, яке б враховувало тенденції розвитку економічних відносин, давало змогу оцінити напрями перспективного розвитку підприємства та ідентифікувати нетрадиційні об'єкти обліку. Так, Г.Г. Кірейцев зазначає, що «розвиток практики бухгалтерського обліку відбувається під прямим впливом економічних відносин, залежить від рівня їх розвитку, включаючи розвиток внутрішньосистемних соціально-економічних відносин. Його метою стає спрямування дії суб'єктів господарювання, забезпечення ефективності управління поточною і майбутньою господарською діяльністю, створення умов для прийняття обґрунтованих рішень, контролю за їх виконанням, для оцінки ретроспективної і поточної діяльності та спрямування майбутніх господарських рішень» [6, с. 39]. Кулик В.А. акцентує увагу на тому, що в умовах ускладнення господарських процесів удосконалення потребує методологія бухгалтерського обліку: «для відображення в інформаційній системі підприємства нових видів господарської діяльності, «нових» і «старих» об'єктів обліку необхідним є використання оновленої методології бухгалтерського обліку, оновлення існуючих облікових процедур і формування нових. Заснований на принципах п'ятсотрічної давності, облік суперечить новій економіці. Маючи в своєму розпорядженні систему для опису матеріальних і фінансових активів, нинішня бухгалтерія майже безсила у справі відображення активів невідчутного характеру» [8, с. 166].

Отже, питання концептуальних підходів до розвитку бухгалтерського обліку, формування їх до облікових систем і підсистем залишаються та залишатимуться актуальними, зважаючи на відсутність вирішення проблем інформаційного забезпечення стратегічного управління, динамізм господарських процесів, що породжує появу нових об'єктів обліку.

Постановка завдання. Метою статті є визначення змістовного наповнення концепції стратегічного обліку з метою підвищення релевантності інформаційного забезпечення процесу прийняття стратегічних управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Беззаперечним фактом успішного провадження фінансово-господарської діяльності є необхідність орієнтації системи управління на досягнення стратегічних цілей розвитку. Ефективність прийняття стратегічних управлінських рішень залежить від функціонування в межах підприємства інформаційної системи, здатної забезпечити управлінський персонал релевантними даними не тільки із внутрішнього, але й із зовнішнього соціально-економічного середовища. Вирішення даної проблеми неможливо забезпечити тільки шляхом удосконалення традиційної системи бухгалтерського обліку, використовуючи притаманний їй методологічний інструментарій. Мова повинна йти про ідентифікацію якісно нової підсистеми, спрямованої на конструктивне вирішення проблем інформаційного забезпечення системи стратегічного управління. А саме, про ідентифікацію стратегічного обліку як облікової системи, здатної синтезувати методологічний інструментарій управління та бухгалтерського обліку в цілях формування інформаційного забезпечення процесу прийняття стратегічних рішень.

Шайкан А.В. зазначає, що «на сучасному підприємстві, яке бажає досягти успіхів у бізнесі, загальна система обліку повинна мати стратегічну орієнтацію. У цьому разі інформація, що надається системою обліку, буде сприяти процесу розробки та реалізації ділової стратегії підприємства, а інструменти бухгалтерського обліку, як класичні, так і запозичені з менеджменту, будуть органічно вписані в процес стратегічного управління» [16, с. 48]. Система бухгалтерського обліку без ідентифікації в ній підсистеми стратегічного обліку характеризується обмеженою здатністю задовольнити інформаційні потреби стратегічного управління, хоча цілком відкидати стратегічну орієнтацію даного виду інформаційної системи не слід: «хоча система бухгалтерського обліку не надає інформації про майбутнє, вона створює адекватні передумови у вигляді бухгалтерської звітності для аналізу минулих результатів господарської діяльності підприємства, яка має прогнозу здатність і використовується користувачами для прийняття рішень щодо здійснення інвестицій» [9, с. 258].

Функціонування підсистеми стратегічного обліку повинно забезпечуватися внутрішніми взаємозв'язками між складовими інформаційної системи та інформаційними потребами системи стратегічного управління. Саме дані взаємозв'язки повинні формувати основу концепції стратегічного обліку. Стратегічний облік – це нова сфера, межі якої ще не визначені. Це дає можливість збагатити його більшою кількістю концепцій та моделей й врешті-решт забезпечити більш якісне прийняття стратегічних рішень [14, с. 34].

В цілях ідентифікації можливих концептуальних підходів до побудови підсистеми стратегічного обліку дослідження потребують новітні концепції бухгалтерського обліку, їх змістове навантаження. Давидюк Т.В. зазначає, що сучасні концепції бухгалтерського обліку є результатом розвитку основоположних та мега-концепцій бухгалтерського обліку: стратегічна, соціальна, етична, справедливої вартості, утворююча, ринково-орієнтованої звітності, інституційна [3, с. 21]. Дослідниця виділяє наступні концепції бухгалтерського обліку:

- 1) мега-концепції бухгалтерського обліку: англо-американська, континентальна, південноамериканська;
- 2) основоположні концепції бухгалтерського обліку: статична, динамічна, каталактична,

макроекономічна, мікроекономічна;

3) сучасні концепції бухгалтерського обліку: стратегічна, соціальна, етична, справедливої вартості, утворююча концепція, ринково орієнтованої звітності, інституційна [3, с. 21].

Кузнєцова С.А. узагальнює існуючі концепції облікових систем, виділивши 3 основні: 1) прогнозного (стратегічного) обліку; 2) інтегрованої системи обліку; 3) електронного обліку [7].

Отже, розробка концепції інформаційного забезпечення стратегічного управління шляхом ідентифікації в системі бухгалтерського обліку підсистеми стратегічного обліку є однією з головних вимог досягнення підприємством конкурентних переваг та забезпечення його сталого розвитку.

Ідентифікацію концепції стратегічного обліку слід здійснювати в рамках дослідження концептуальних підходів до розвитку бухгалтерського обліку, виходячи із тверджень, що стратегічне управління є підсистемою системи управління, а стратегічний облік – підсистема системи бухгалтерського обліку, не порушуючи, таким чином, цілісності у формуванні інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень.

Моссаковський В.Б. пропонує проект концепції побудови бухгалтерського обліку в Україні, в якому виділяє 5 напрямків: 1) методологічні засади побудови обліку в Україні; 2) організаційні заходи; 3) побудова управлінського обліку; 4) побудова аудиторської діяльності; 5) підвищення рівня кваліфікації спеціалістів з бухгалтерського обліку [13].

Концепцію розвитку бухгалтерського обліку С.Ф. Голов розглядає на таких передумовах: перегляд теоретичних основ бухгалтерського обліку, диференціація вимог до фінансової звітності, реуніфікація обліку та звітності, безперервна професійна освіта, активна позиція бухгалтерської спільноти, формування сучасної парадигми обліку та звітності [2].

Пушкар М.С. пропонує до концепції бухгалтерського обліку наступні положення: характеристики облікової інформації (види обліку, якісні характеристики інформації, користувачі); структура та зміст концепції (визначення обліку як системи, парадигма обліку, категорії обліку, методологічні рівні побудови, об'єкти, суб'єкти обліку, облікова політика держави); прийняття умовностей бухгалтерського обліку (історичність, періодичність, консерватизм, вимірники та інше); елементи фінансової звітності; процедури обліку [15, с. 114].

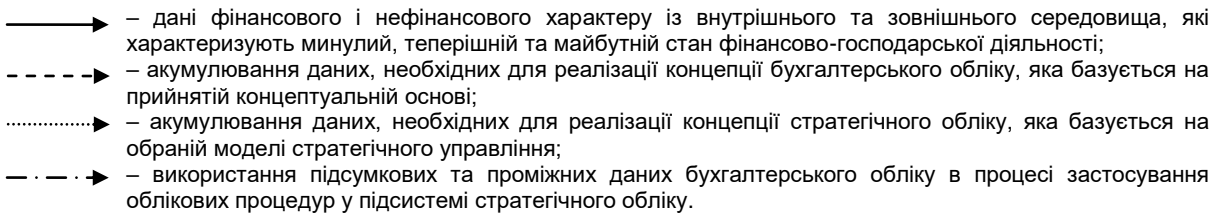
Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки В.М. Жука: 1) ґрунтується на фундаментальних основах теорії бухгалтерського обліку, які знайшли подальший розвиток через означений ним вплив сучасних економічних теорій, фізіократичної доктрини та концепції сталого розвитку; 2) враховує тенденції розвитку стандартизації обліку; 3) визначає роль вітчизняної бухгалтерської науки й практики в питаннях конвергенції та адаптування МСФЗ; 4) відповідає чинним в Україні вимогам до такого рівня документів [5].

Малюга Н.М. до складових концепції розвитку бухгалтерського обліку відносить: удосконалення національної системи бухгалтерського обліку, що полягає у приведенні її у відповідність до вимог ринкової економіки з урахуванням стану світових фінансових ринків; оновлення нормативної бази бухгалтерського обліку через розробку методичних вказівок з питань організації та звітності; удосконалення методології бухгалтерського обліку; становлення бухгалтерської професії через створення інституту професійних бухгалтерів України; підвищення кваліфікації бухгалтерських кадрів [10, с. 22-23].

Ідентифікація підсистеми стратегічного обліку та формування концептуальних підходів до її функціонування відповідає тенденціям та закономірностям розвитку бухгалтерського обліку як інформаційного забезпечення системи управління всіх рівнів. Диференціація вимог до фінансової звітності, реуніфікація обліку та звітності, врахування вимог управлінських концепцій, організаційні заходи, удосконалення методологічної бази бухгалтерського обліку та підвищення якості професійної освіти є атрибутами орієнтації традиційної системи бухгалтерського обліку на підвищення рівня задоволення інформаційних потреб системи управління підприємством.

При формуванні концепції стратегічного обліку важливо врахувати всі статичні та потенційно можливі взаємозв'язки між складовими інформаційної системи підприємства та рівнями системи управління ним.

Вихідним положенням концепції стратегічного обліку як джерела інформаційного забезпечення процесу прийняття стратегічних управлінських рішень є необхідність обрання, затвердження та реалізації певної стратегії. Без чітких орієнтирів розвитку підприємства оброблення та систематизація масиву даних є необґрунтованим процесом з точки зору затрат ресурсів та релевантності підготовленої інформації. Отже, в основі стратегічного обліку лежить взаємозв'язок «модель стратегічного управління – об'єкти стратегічного обліку – стратегічне рішення».

Джерело: розробка автора

Одним із варіантів оцінки перспективного становища підприємства є акцентування уваги на управлінні об'єктами, які визначають переваги та загрози фінансово-господарської діяльності підприємства. Саме дані об'єкти у різних модифікаціях можуть стати об'єктами стратегічного обліку. Малуґа Н.М. стверджує: «певний спосіб відображення фінансових і облікових проблем підприємства можливий завдяки стратегічному обліку, який фокусується на певних ключових елементах діяльності підприємства, що дає можливість створювати економічні цінності та називається «С-циклом» [11, с. 368]. Модель «С-цикл» концентрується на чотирьох основних елементах стратегічного обліку: зобов'язаннях, потенційних можливостях (потенціалі), витрат і контролі». Слід відмітити, що застосування моделі «С-цикл» потребує деталізації та аналітичного розкриття складових зобов'язань, потенціалу, витрат та контрольних процедур. Таким чином, здійснюватиметься відбір показників щодо яких застосовуватимуться управлінські дії, а отже й акумулювання ретроспективної, оперативної та перспективної інформації в підсистемі стратегічного обліку.

Ефективним варіантом реалізації функцій стратегічного управління є використання збалансованої системи показників. Її основним призначенням є забезпечення функцій збору, систематизації й аналізу інформації, що є необхідною для ухвалення стратегічних управлінських рішень та посилення стратегії бізнесу, її формалізації, проведення й доведення до кожного співробітника підприємства, забезпечення моніторингу й зворотного зв'язку з метою відстеження й генерації організаційних ініціатив усередині структурних підрозділів [12]. Система збалансованих показників як управлінська модель чи система оцінки стратегічного розвитку підприємства визначає мету функціонування підсистеми стратегічного обліку, а саме формування масиву даних про фінансове та нефінансове оточення підприємства.

Слушним є припущення І.Й. Яремка, що в теперішніх умовах появи нових управлінських інформаційних систем (BSC та прирівняні до неї системи збалансованих показників, управлінський облік у його широкому розумінні, стратегічний облік тощо), традиційна система бухгалтерського обліку (сформульована на канонічних засадах подвійної бухгалтерії теорія обліку) буде поглинута іншою, на перший погляд прогресивнішою, інформаційнішою системою. Попри те, ці інформаційні системи вимушено (за своїми основоположними і методологічними засадами) ґрунтуються на надмірній кількості неформалізованих (експертних) індикаторів та показників, підтвердити які методично незалежними організаціями (аудит) неможливо [17, с. 250].

Саме використання експертних оцінок, індивідуальних підходів, специфічних методик та методик оцінки явищ і процесів, що становлять комерційну таємницю забезпечує інертність щодо повноцінної інтеграції складових інформаційної системи.

Бухгалтерський облік характеризується чітко визначеною метою, яка сформована відповідно до його концептуальної основи. Досягнення ж цілей стратегічного обліку забезпечується формуванням якісного інформаційного забезпечення процесу стратегічного управління. Сукупність об'єктів та процесів, що охоплюються підсистемою стратегічного обліку визначається масштабами управлінський дій перспективного спрямування.

Формування концептуальної структури стратегічного обліку в частині принципів, методології, категорій та регламентації забезпечується через поєднання елементів концептуальних основ бухгалтерського обліку менеджменту, інформатики, психології тощо.

Практична реалізація функцій стратегічного управління дає підстави стверджувати про необхідність ідентифікації, обробки та реалізації інформації в підсистемі стратегічного обліку згідно принципів відповідальності, правової відповідності, аналогічності, системності, цілісності, адаптації, індивідуальності, гомоморфізму, конфіденційності та послідовності. Дані принципи визначають не тільки безпосередню приналежність стратегічного обліку як інформаційного забезпечення до підсистеми стратегічного управління, але й забезпечують акумулювання на правових засадах даних із зовнішнього середовища і характеризують ефективні та оптимальні способи оброблення даних.

Виконання суміжних завдань бухгалтерського обліку і менеджменту через функціонування підсистеми стратегічного обліку може бути забезпечене шляхом використання основних інструментів математизації та комп'ютеризації економічних процесів, зокрема моделювання. Застосування різних видів моделювання у побудові облікової системи суб'єкта господарювання дозволяє підвищити оперативність обробки облікової інформації та проаналізувати альтернативні варіанти відносно результатів функціонування підсистеми стратегічного обліку, відповідно до поставлених перед нею завдань.

Зважаючи на масштабність інформаційного забезпечення, його фінансовий та нефінансовий зміст, походження із внутрішнього та зовнішнього середовища, необхідність застосування комп'ютерних технологій передбачає, що процес прийняття стратегічних рішень доцільно розглядати в рамках побудови експертних систем відповідно до конкретно визначених стратегічних цілей.

Експертна система є представленням на базі комп'ютерної програми оптимізаційного алгоритму прийняття управлінських рішень, який базується на знаннях та аналітичних відомостях, на основі чого експертна система здатна робити логічні висновки, цим самим забезпечуючи вирішення специфічних завдань, важливими серед яких для стратегічного управління є консультування, діагностика,

тестування, проектування тощо.

Складність методології підсистеми стратегічного обліку визначена особливостями ідентифікації в ній облікових об'єктів, але передусім необхідністю виконання завдань стратегічного управління, що потребує індивідуальних підходів до формування інформаційного забезпечення процесу прийняття стратегічних управлінських рішень.

Об'єкти стратегічного обліку ідентифікуються в рамках визначення необхідного масиву фінансової та нефінансової інформації із внутрішнього і зовнішнього середовища з метою забезпечення процесу прийняття стратегічних рішень, аналізу досягнення стратегічних цілей, їх коригування. Така інформація в межах побудови системи стратегічного управління характеризує бізнес-процеси, нівелює господарську та фінансово-економічну невизначеність, формує ситуаційні блоки і усуває фінансові та економічні проблеми господарської діяльності.

Під об'єктами стратегічного обліку також слід розуміти об'єкти підсистеми фінансового обліку підприємства (інформація за якісними та кількісними параметрами, що становить інформаційне забезпечення прийняття стратегічних рішень), сильні та слабкі сторони господарської діяльності підприємства та його конкурентів, об'єкти фінансового обліку інших суб'єктів господарювання (діяльність яких входить до сфери, що окреслена визначеною стратегією підприємства), показники зовнішнього суспільно-економічного середовища з приналежністю до визначеної підприємством стратегії.

М. Добія наводить порядок формування концептуальної структури фінансового обліку: фундаментальні закони природи → категорії капіталу, праці, активів та вартості → основні принципи фінансового обліку → стандарти окремих (детальних) рішень [4]. У випадку стратегічного обліку, його концептуальна структура базується на цілях стратегічного розвитку; на інформації про об'єкти із внутрішнього та зовнішнього соціально-економічного середовища, фінансового і нефінансового характеру; на необхідності її оброблення згідно принципів бухгалтерського обліку, менеджменту та принципів застосування математичних та комп'ютерних методів обробки інформації; на внутрішніх стандартах прийняття стратегічних управлінських рішень та на правилах формування відповідного інформаційного забезпечення.

Кінцевим етапом функціонування підсистеми стратегічного обліку є надання управлінському персоналу даних, що відповідають їхньому інформаційному запиту. Бочуля Т.В. стверджує, що концепція як сформована й аргументована точка зору розробляється, виходячи з різних граней загальної проблеми – адаптувати облікову звітність до вимог зовнішнього економічного середовища, яке змінюється під впливом складних процесів глобалізації, інформатизації та інтелектуалізації [1, с. 60]. Інформаційне підкріплення процесу стратегічного управління не можливе в ході використання тільки даних системи бухгалтерського обліку в традиційному розумінні. На часі слід вести мову про формування концептуальних підходів до підсистем бухгалтерського обліку з подальшою їх інтеграцією в цілісну інформаційну систему.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, запропоновані концептуальні підходи до формування інформаційного забезпечення процесу прийняття стратегічних управлінських рішень шляхом ідентифікації підсистеми стратегічного обліку дозволяють раціоналізувати процес стратегічного управління. Базовими ознаками концепції стратегічного обліку є поєднання принципів та методологічного інструментарію бухгалтерського обліку, менеджменту, інформатики в цілях підготовки релевантних даних відповідно до управлінських інформаційних запитів.

Цінність облікового продукту, що формується в ході ведення стратегічного обліку полягає в інформаційному забезпеченні обраної моделі стратегічного управління. Зважаючи на значну кількість стратегічних пріоритетів, стратегій розвитку, їх альтернативність у виборі моделі управління, подальші дослідження слід спрямувати на конкретизацію сукупності облікових процедур стратегічного обліку, а саме на ідентифікацію організаційно-методичних аспектів підготовки інформації для задекларованої цільової програми розвитку підприємства.

Література

1. Бочуля Т.В. Інновативний розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством : монографія / Т.В. Бочуля. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2015. – 404 с.
2. Голов С.Ф. Ретроспективний погляд на реформування бухгалтерського обліку в Україні. Антиміфологія / С.Ф. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – №2. – С. 3-13.
3. Давидюк Т.В. Зміна концепції бухгалтерського обліку під впливом дії постіндустріальної економіки / Т.В. Давидюк // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2010. – № 2 (52). – С. 20-22.
4. Добія М. Являється ли бухгалтерский учет научной дисциплиной? / М. Добія // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2010. – №1 (55). – С. 76-81.
5. Жук В.М. Наукове забезпечення обліку в системі управління аграрним сектором економіки: теорія і практика: Наукова доповідь / В.М. Жук. – К. : Інститут аграрної економіки, 2008. – 90 с.
6. Кірейцев Г.Г. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, між предметні зв'язки : монографія / Г.Г. Кірейцев. – Житомир: ЖДТУ, 2007. – 236 с.
7. Кузнецова С.А. Оцінка концептуальних підходів до реформування облікової системи в Україні / С.А. Кузнецова // Економіка і регіон. – 2007. – № 2. – С. 109-111.
8. Кулик В.А. Трансформація мети бухгалтерського обліку в умовах глобалізації та інформатизації

економіки / В.А. Кулик // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2013. – №5 (61). – С. 161-168.

9. Легенчук С.Ф. Бухгалтерське теоретичне знання: від теорії до метатеорії : монографія / С.Ф. Легенчук. – Житомир : ЖДТУ, 2012. – 336 с.

10. Малюга Н.М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку : монографія / Н.М. Малюга. – Житомир: ЖДТУ, 2005. – 548 с.

11. Малюга Н.М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку : монографія / Н.М. Малюга. – Житомир: ПП «Рута», 2005. – 388 с.

12. Малярець Л.М. Збалансована система показників в оцінці діяльності підприємства. Наукове видання / Л.М. Малярець, А.В. Штереверя. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 188 с.

13. Моссаковский В.Б. Концепція побудови бухгалтерського обліку в Україні / В.Б. Моссаковский // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – №10. – С. 18-25.

14. Пилипенко А.А. Організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства. Наукове видання / А.А. Пилипенко. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. – 276 с.

15. Пушкар М.С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти) : монографія / М.С. Пушкар. – Тернопіль : Економічна думка. – 1999. – 424 с.

16. Шайкан А.В. Розвиток бухгалтерського обліку як інструментарію стратегічного управління підприємством у конкурентному середовищі / А.В. Шайкан // Науково-практичне видання. Незалежний аудитор. – 2012. – №1 (III). – С. 38-49.

17. Яремко І.Й. Концепції і парадигми бухгалтерського обліку як система наукових основ теорії / І.Й. Яремко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2010. – № 691. – С. 246-252.

References

1. Bochulia, T.V. (2015), *Innovatyvnyi rozvytok oblikovo-analitychnoho zabezpechennia upravlinnia pidpriemstvom* [Innovative development of accounting and analytical support for business management], monograph, VD «INZhEK», Kharkiv, Ukraine.

2. Holov, S.F. (2006), "A retrospective view on accounting reform in Ukraine. Antaeus Mythology", *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, no. 2, pp. 3-13.

3. Davydiuk, T.V. (2010), "Changing concepts of accounting under the influence of post-industrial economy", *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu*, no. 2(52), pp. 20-22.

4. Dobiya, M. (2010), "Is accounting a scientific discipline?", *Visnyk ZhDTU. Ekonomichni nauki*, no. 1(55), pp. 76-81.

5. Zhuk, V.M. (2008), *Naukove zabezpechennia obliku v systemi upravlinnia ahrarym sektorom ekonomiky: teoriia i praktyka* [Scientific support account in the management of the agricultural sector: Theory and Practice], scientific report, Instytut ahraryoi ekonomiky, Kyiv, Ukraine.

6. Kireitsev, H.H. (2007), *Rozvytok bukhhalterskoho obliku: teoriia, profesiia, mizh predmetni zviiazky* [Development of Accounting: Theory, profession, interdisciplinary communication], monograph, ZhDTU, Zhytomyr, Ukraine.

7. Kuznietsova, S.A. (2007), "Evaluation of conceptual approaches to reform the accounting system in Ukraine", *Ekonomika i rehion*, no. 2, pp. 109-111.

8. Kulyk, V.A. (2013), "Transforming the purpose of accounting in the context of globalization and informatization of the economy", *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli*, no. 5 (61), pp. 161-168.

9. Lehenchuk, S.F. (2012), *Bukhhalterske teoretychne znannia: vid teorii do metateorii* [Accounting theoretical knowledge from theory to metatheory], monograph, ZhDTU, Zhytomyr, Ukraine.

10. Maliuha, N.M. (2005), *Bukhhalterskyi oblik v Ukraini: teoriia i metodolohiia, perspektyvy rozvytku* [Accounting in Ukraine: theory and methodology development prospects], monograph, ZhDTU, Zhytomyr, Ukraine.

11. Maliuha, N.M. (2005), *Rozvytok teorii bukhhalterskoho obliku* [The development of accounting theory], monograph, PP «Ruta», Zhytomyr, Ukraine.

12. Maliarets, L.M. and Shtereveria, A.V. (2008), *Zbalansovana systema pokaznykiv v otsintsi diialnosti pidpriemstva* [The Balanced Scorecard in enterprise activities evaluation], scientific report, KhNEU, Kharkiv, Ukraine.

13. Mossakovskyi, V.B. (2007), "The concept of accounting in Ukraine", *Bukhhalterskyi oblik i audit*, no. 10, pp. 18-25.

14. Pylypenko, A.A. (2007), *Orhanizatsiia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia stratehichnoho rozvytku pidpriemstva* [Organization of accounting and analytical providing for strategic development of the enterprise], scientific report, KhNEU, Kharkiv, Ukraine.

15. Pushkar, M.S. (1999), *Tendentsii ta zakonirnosti rozvytku bukhhalterskoho obliku v Ukraini (teoretyko-metodolohichni aspekty)* [Trends and patterns of development of accounting in Ukraine (theoretical and methodological aspects)], monograph, Ekonomichna dumka, Ternopil, Ukraine.

16. Shaikan, A.V. (2012), "The development of accounting as a tool of strategic management in a competitive environment", *Naukovo-praktychne vydannia. Nezalezhnyi audytor*, no. 1 (III), pp. 38-49.

17. Yaremko, I.I. (2010), "Concept and paradigm of accounting as a system of scientific theory basics", *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnikha»*, no. 691, pp. 246-252.

Рецензент: д.е.н., професор Житомирського
державного технологічного університету І.В. Жиглей